

Projekt Klasserumskultur på Erhvervsakademi MidtVest

Forsknings og udviklingsprojekt (evidensprojekt) finansieret ved Frascatimidler.

Resumé:

Projektet har haft til formål at undersøge de studerendes baggrund, sammensætning, typer, læringsstile samt deres opfattelse af klasserumskulturen for på baggrund heraf – i dialog med studerende og undervisere – at udvikle aktionsområder, som kan fremme en klasserumskultur, der kan inkludere og engagere en differentieret studentermasse.

På baggrund af et undersøgelsesdesign inspireret af Beck og Paulsen (2011) fra Syddansk Universitet blev projektet gennemført med forskningsmæssig sparring fra Syddansk Universitet (Steen Beck).

Det teoretiske grundlag for undersøgelsen var bl.a. Trondmans kultursociologiske typologi, Ziehes modernitetsanalytiske typologi og typologien fra en rapport fra 2008 udarbejdet af forskere på Center for Ungdomsforskning (CEFU 2008). Herudover tog det metodisk afsæt i aktionsforskning (Argyris og Greenwood).

Projektet har gennemgået følgende faser:

Fase 1: Problemidentificerende undersøgelser

Fase 2: Kvalitativ og kvantitativ undersøgelse af klasserumskulturen

Fase 3: Udvikling og implementering af indsatsområder

Fase 4: Perspektivering og forslag til fremtidig struktur

Fase 1: Problemidentificerende undersøgelser

Denne fase resulterede konkret i større fokus på introduktion af de studerende på EAMV. De enkelte uddannelser udarbejdede introduktionsprocedurer der i højere grad end tidligere arbejdede med temaer som forventninger, kulturmødet, personlige kompetencer, sociale kompetencer og faglige kompetencer. Undervisning i studieteknik blev indført på mange uddannelser. EAMV lærte, at den rigtige start på en uddannelse har stor betydning for fastholdelsen af de studerende.

Fase 2: Kvalitativ og kvantitativ undersøgelse af klasserumskulturen

I 2015 gennemførtes en spørgeskemaundersøgelse af samtlige nye studerende, med henblik på at beskrive og analysere de studerendes baggrund, sammensætning, typer samt deres opfattelse af klasserumskulturen. Resultatet af denne undersøgelse blev forelagt de enkelte underviserteams.

Efterfølgende blev 3 hold udvalgt til en nærmere interviewundersøgelse med henblik på nærmere at afdække klasserumskulturen, som den er etableret efter ca. et halvt år. Resultatet af disse interviews blev præsenteret for de respektive underviserteams.

På baggrund af disse resultater afholdtes i maj 2016 en workshop med lektor Steen Beck fra Syddansk Universitet og samtlige undervisere på EAMV. Her blev der både arbejdet med fortolkning af undersøgelsesresultaterne, og med en model for, hvordan man kan planlægge, gennemføre, evaluere og dokumentere aktioner i de enkelte klasser. Denne model – kaldet aktionslæring – satte den enkelte underviser i stand til på et systematisk grundlag at udvikle sin undervisning, og vidende sine erfaringer med denne udvikling. Der var samtidig tale om en afprøvning af denne model på en videregående uddannelsesinstitution (den er oprindeligt afprøvet på gymnasialt niveau).

Fase 3: Udvikling og implementering af aktioner

De efterfølgende udviklingstiltag har overordnet set haft fokus på seks forskellige indsatsområder, der hver adresserer til forskellige aspekter af klasserumskulturen:

1. *Nye læringsrum og –platforme.* Aktionerne har arbejdet med at etablere nye læringsrum og – sammenhænge. Det er blandt andet sket gennem udvikling af nye læringsmiljøer og ved at sætte fokus på nye kompetencer og undervisningsformer (bilag 3). Cooperativ Learning er blevet implementeret i flere uddannelser for at styrke bla. den sociale dannelse, men det er også sket ved at indrette klasselokaler på nye måder, der understøtter samarbejde og læringsfællesskaber. FlipClassroom er blevet implementeret på Multimediedesignuddannelsen og i en light udgave på flere andre uddannelser. Enkelte uddannelser tester de studerendes læringsstile med henblik på en mere differentieret undervisning. Andre uddannelser arbejder med flere former for feedback i klasserummet.
2. *Nye undervisningsroller og kollegial supervision.* På pædagogiske eftermiddage er der arbejdet med at gøre klasserumskultur til et fælles anliggende for underviserne. Gennem kollegial supervision og øget teamsamarbejde arbejder flere aktioner med at styrke undervisernes kompetencer og skabe fælles opmærksomhed og refleksion over, hvordan man som underviser og undervisningsteams kan blive bedre til at møde de studerende.
3. *Studiekompetencer.* Flere uddannelser har i forbindelse med introduktionsforløbet afholdt kurser i ”studieteknik” med det formål at lette overgangen fra en gymnasial uddannelse til en videregående uddannelse. Udgangspunktet har været, hvad EAMV forstår ved studiekompetence, og hvad de enkelte uddannelser forventer de studerende kan fra dag ét inden for almene-, personlige-, sociale- og faglige kompetencer.
4. *It- og mediekultur.* På Finansøkonomuddannelsen har man indført ”mobilfri undervisning” som et forsøg.
5. *Lektieintegrerende undervisning/lektiekultur.* Aktionerne her arbejder med at skabe bedre betingelser for de studerendes deltagelse i undervisning samt styrke deres forudsætninger for at indgå i klassens læringsfællesskaber. Der er flere uddannelser, der i deres undervisning har indarbejdet faglige og sociale støttetilbud fx supplerende undervisning (lektiecaféer), skolemiljø (fysisk og socialt), mentorordninger (undervisere) og ”buddy-ordninger” (andre studerende) og kvalitetsmål og handleplaner samt vejledningstilbud eller krav om tilstedeværelse på EAMV ved projektarbejde.

6. *Studievaner, engagement og fremmøde.* Flere aktioner har arbejdet med at styrke de studerendes ansvar og kollektive engagement i undervisningen. Dette er blandt andet sket gennem fokus på gode studievaner og skabelse af et gensidigt forpligtende engagement i uddannelsen og et fælles ansvar for etableringen af et godt studiemiljø.

Fase 4: Perspektivering og forslag til fremtidig struktur

I august måned 2017 udarbejdede Markedsføringsøkonomuddannelsen på EAMV et udviklingsprojekt, der integrerer flere aktioner fra idekataloget i fase 3 til et samlet fundament for introduktionen til uddannelsen. ”Pakken” bestod af følgende elementer:

- Ny skemastruktur
- Tidlig test af klasserumskultur
- Test af læringsstile
- Test af JTI profil
- Spørgeskema vedrørende de studerendes sociale og faglige trivsel
- Ny struktur og indhold af statusamtaler

De erfaringer EAMV har haft med ovenstående ”Pakke” har overvejende været positive. Den største fordel ved den nye skemastruktur har været, at underviserne har fået mere tid til vejledning af den enkelte studerende og hermed hurtigere kan spotte eventuelle læringsproblemer. De enkelte tests er primært blevet brugt til sammensætning af teams og studiegrupper fra studiestarten, og hermed har EAMV undgået ”klikedannelser” i klasserummet. Endelig har statusamtalerne i uge 43 med udgangspunkt i de studerendes faglige og sociale trivsel bevirket en hurtigere indgriben i en eventuel manglende trivsel. Sluttelig har EAMV haft en betydelig mindre frafald på begge hold end året tidligere.

Efterskrift

En vigtig pointe fra aktionerne er, at det er vigtigt, at dannelsen af en klasserumskultur bliver formuleret som et fælles ansvar, og som noget alle aktører (undervisere, studerende og ledelse) har betydning for og ikke som noget, de studerende alene bærer ansvaret for at få til at fungere. Hvis der skal skabes inkluderende og engagerende klasserumskulturer, så handler det om at få skabt en fælles dagsorden for at klasserumskulturen er vigtig, men også at forandringen er knyttet til en fælles vision og forståelse af, hvad det er for en klasserumskultur – og i videre betydning hvilken lærings- og videns kultur, man vil skabe på EAMV. Samt at der arbejdes ud fra en bred forståelse af klasserumskultur, som giver rum for, at alle aktører sammen og hver for sig gør en indsats for at få det til at fungere.

Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse på EAMV

Indledning

En øget og sammensat studentergruppe

EAMV har de seneste år oplevet en stigning af ansøgere og oplever i dag at modtage en mere differentieret studentergruppe med mange forskellige forudsætninger og tilgange til EAMV. Uddannelserne på EAMV er gået fra eliteuddannelser til masseuddannelser og med væsentligt ændrede økonomiske og organisatoriske strukturer.

Forskellighederne viser sig både mellem studieretningerne og i klasserummet. Det rejser nye udfordringer og krav til EAMV og underviserne om at inkludere og engagere en bredere gruppe studerende i EAMV, og at sikre den bedst mulige læring og udvikling for alle studerende – individuelt og kollektivt. Underviserrollen er således gået fra en faglig indsigt/kompetence til en mere faglig og pædagogisk indsigt/kompetence.

Udviklingen betyder for det første, at EAMV har fået en *inklusionsopgave*, som stiller krav til EAMV om at udvikle en kultur, der kan rumme flere måder at studere på. Det er i første omgang en didaktisk opgave, som handler om at gøre det muligt for studerende med forskellige forudsætninger og tilgange at indgå aktivt i undervisningen og deltage i de forskellige aktiviteter og fællesskaber, som EAMV tilbyder. Inklusionen af alle studerende forudsætter derfor ikke alene, at de studerende kan følge med fagligt, men også at de engageres og er deltagende i undervisningen og oplever, at de har noget at bidrage med i undervisningen.

Samtidig er inklusionen af alle studerende også en kulturel og social opgave, som kræver udvikling af kulturer – både i den enkelte klasse og på hele Akademiet, der inkluderer og ikke ekskluderer. Inklusion indebærer i denne sammenhæng, at den enkelte studerende oplever at høre til og være en del af de fællesskaber, der eksisterer både mellem de studerende og mellem studerende og undervisere.

Med udgangspunkt i ovenstående nedsatte Rektor Henriette Slebsager i foråret 2014 en projektgruppe, der skulle arbejde med et udviklingsprojekt med den foreløbige arbejdstitel: Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse på EAMV.

Projektet har gennemgået følgende faser/milepæle:

Fase 1: Problemidentificerende undersøgelser

Fase 2: Kvalitativ og kvantitativ undersøgelse af klasserumskulturen

Fase 3: Udvikling og implementering af aktioner

Fase 4: Perspektivering og forslag til fremtidig struktur

Fase 1: Problemidentificerende undersøgelser

I 2014 blev der gennemført forskellige problemidentificerende undersøgelser og analyser med henblik på at indkredse, hvilke forhold underviserne mente, var relevante i forbindelse med fremtidige indsatsområder inden for Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse.

Udfordringsanalyse

Der blev afholdt en workshop på EAMV, hvor de enkelte underviserteams gennem workshops beskrev, hvad de opfattede som udfordringer, når de stod i klasserummet.

Eksempler på input fra workshoppen:

Manglende personlige kompetencer hos de studerende, studerende med handicaps, forskellige faglige forudsætninger, manglende sociale kompetencer, forskellige livssituationer/-faser, manglende motivation, en opfattelse af at være ”elev” mere end at være ”studerende”

Der viste sig at være stor forskel på udfordringerne fra den ene uddannelse til den anden bla. på grund af forskel i alder og erhvervs erfaring.

Workshop om introduktion af nye studerende

Projektgruppen blev enige om, at starte med at sætte fokus på introduktionen af nye studerende. Der blev derfor afholdt en fælles dag for alle ansatte på EAMV med fokus på introduktion af nye studerende. Formålet var, at alle uddannelser fik udarbejdet og implementeret en introduktionsprocedure, der kunne mindske frafaldet de første måneder på EAMV.

Dagen indeholdt følgende elementer:

Oplæg om 'Årgang 2012' v/ Søren Schultz Hansen, ekstern lektor hos CBS

Workshops på tværs af teams: Intro for nye studerende – hvad gør vi i dag?

Workshops i de enkelte undervisningsteams: Planlægning af introduktion for nye studerende – hvad vil vi fremadrettet?

Spørgeskemaundersøgelse

I forbindelse med ovenstående besvarede samtlige studerende på EAMV et spørgeskema ”Min første måned på EAMV” vedr. deres oplevelse af studiestart september 2014. Resultatet af denne undersøgelse indgik i de enkelte uddannelsers videre arbejde med introduktionsprocedurer.

Erfaringer fra udlandet - Studietur Hamborg

Der blev i efteråret 2014 afholdt en studietur til Hamborg for alle ansatte på EAMV med det formål at indhente inspiration til løsning af EAMVs udfordringer: Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse.

Studieturen indeholdte følgende aktiviteter:

Inspiration og erfaringsudveksling med tyske kollegaer på to universiteter i Hamborg
Workshops i de enkelte underviserteams:

Refleksion over den fælles udfordringsanalyse, identifikation af teamets vigtigste udfordringer, beskrivelse af løsninger og tiltag pt., gennemgang af dataindsamling mhp. forbedring af de studerendes oplevelse af den første måned på EAMV.

Fase 2: Kvalitativ og kvantitativ undersøgelse af klasserumskulturen

Et fælles og samlende spørgsmål for hele projektet har været, hvordan man som Akademi kan arbejde med at skabe en klasserumskultur, der kan inkludere og engagere alle de studerende. Dette ud fra en antagelse om, at klasserumskulturen spiller en central rolle for de studerendes motivation, læring og deltagelse på Akademiet. Samt at det på længere sigt har betydning for de studerendes udbytte og muligheder for at gennemføre uddannelserne.

Nedenstående spørgsmål har fungeret som en fælles ramme for udviklingsarbejdet i denne fase. Spørgsmålene har både været styrende for denne fase, ligesom de enkelte udviklingsprojekterne er blevet bedt om at forholde sig til det i deres udviklingsarbejde:

”Hvilken betydning har klasserumskulturen for de studerendes motivation, læring og deltagelse? Hvordan kan Akademiet skabe en klasserumskultur, der inkluderer og engagerer alle studerende?”

I denne fase har vi taget afsæt i en *bred forståelse af klasserumskultur*, der omhandler alt det, man med en samlebetegnelse kan kalde 'de kulturelle betingelser for undervisningen'. Det vil sige de normer, værdier, roller og fremherskende forståelser, der er i en klasse om, hvad det vil sige at gå på Akademiet, og hvad der kan accepteres som en legitim praksis. Samt hvordan det betinger den kultur, der skabes og gør sig gældende i en klasse.

Denne fase startede med litteraturstudier for at indkredse relevant teori og tidligere undersøgelser på området klasserumskultur.

På baggrund af ideer og forslag fra undervisere samt litteraturstudier nåede projektgruppen frem til et undersøgelsesdesign for fase 2. Dette undersøgelsesdesign er bl.a. inspireret af Beck og Paulsen (2011) fra Syddansk Universitet.

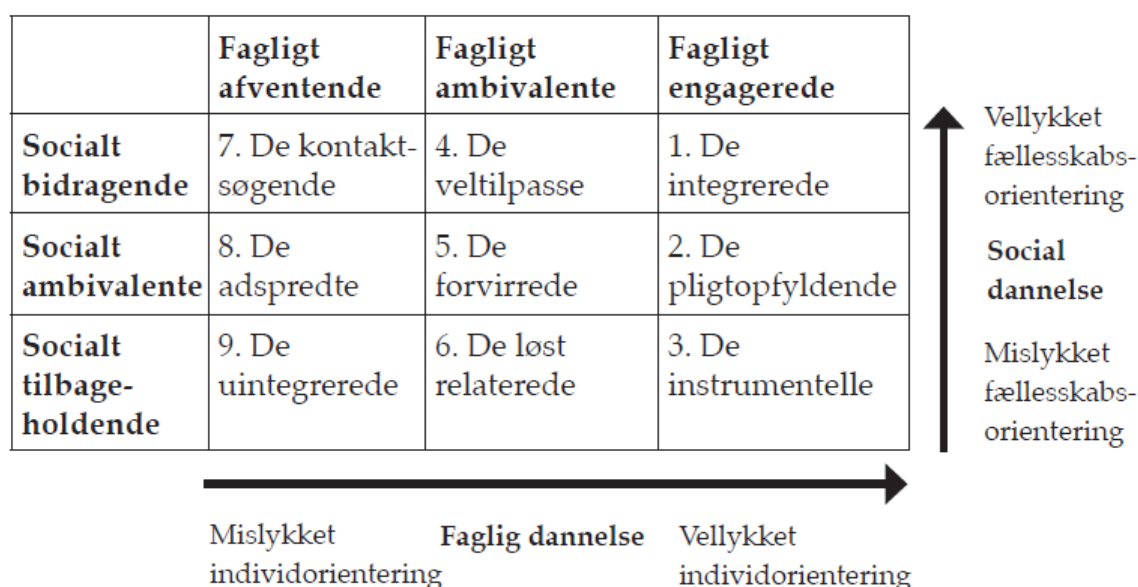
Beck og Paulsens undersøgelse vedrører HF-kursister, men disse har mange fælles træk med studerende på de korte videregående uddannelser. Hermed kan EAMV (i modsætning til andre studier af frafald på videregående uddannelser) inddrage ikke kun de studerendes egen oplevelse af deres situation, men også udbredte teoridannelser vedr. blandt andet ungdomskultur og uddannelsesvalg.

Undersøgellesdesign

På baggrund af et undersøgelsesdesign inspireret af Beck og Paulsen (2011) fra Syddansk Universitet blev denne fase gennemført med forskningsmæssig sparring fra Syddansk Universitet (Steen Beck).

Med udgangspunkt i nedenstående model analyserede EAMV de studerendes faktiske tilgange på de forskellige uddannelser på EAMV.

Model: Sociale og faglige dannelsespositioner i skolelivet

Kilde: Beck og Paulsen ”Mangfoldighed og Fællesskab – en etnodidaktisk analyse af kursisttilgange og klasserumskultur på HF og VUC.

”Modellen er ikke blot deskriptiv, men den lægger også op til overvejelser i forhold til en faglig og social dannelsesdimension af mere normativ art. For det første må det være formålet med skolen og dens dannelsesprocesser, at kursisterne kan og bør bevæge sig fra en fagligt afventende til en fagligt engageret position. For det andet må det være meningen med skolen, at man ikke blot skal behandle hinanden som rene midler for faglig læring, men også som hinandens mål. Man er derfor også i det sociale samkvem forpligtet på at flytte sig fra en socialt tilbageholdende hen imod en socialt bidragende position.” Kilde: Steen Beck og Michael Poulsen

I efteråret 2015 blev der på EAMV gennemført en spørgeskemaundersøgelse af samtlige nye studerende, med henblik på at beskrive og analysere de studerendes baggrund, sammensætning, typer mv. samt deres opfattelse af klasserumskulturen (herunder indlæringsmiljøet). Resultatet af denne undersøgelse blev forelagt de enkelte underviser teams.

Det kvantitative materiale bestod af besvarelser af det omtalte spørgeskema (bilag 5). EAMV grupperede alle besvarelser ud fra følgende to spørgsmål:

- Jeg bidrager positivt til det *faglige* miljø i klassen/på mine hold (fx markerer i timerne, er fagligt aktiv i gruppearbejde, hjælper andre fagligt)
- Jeg bidrager positivt til det *sociale* miljø i klassen/på mine hold (fx forsøger at skabe god stemning i klassen, deltager i fælles arrangementer, interesserer mig for mine med studerende).

Til begge spørgsmål kunne man svare »i høj grad«, »i nogen grad«, »i lav grad« eller »slet ikke«. Herudfra inddelte EAMV de studerende efter, i hvor høj eller lav grad de selv opfattede deres faglige og sociale engagement. Resultatet for hele Akademiet (321 besvarelser) ses herunder:

	Fagligt afventende	Fagligt ambivalente	Fagligt engagerede	
Socialt bidragende	7. De kontaktsøgende Antal: 2 %-fordeling: 1%	4. De veltilpasse Antal: 48 %-fordeling: 15%	1. De integrerede Antal: 79 %-fordeling: 25%	↑ I høj grad (vellykket fællesskabs- orientering) SOCIAL DANNELSE I lav grad (mislykket fællesskabs- orientering)
Socialt ambivalente	8. De adspredte Antal: 3 %-fordeling: 1%	5. De forvirrede Antal: 132 %-fordeling: 41%	2. De pligtopfyldende Antal: 35 %-fordeling: 11%	
Socialt tilbageholdende	9. De uintegrerede Antal: 6 %-fordeling: 2%	6. De løst relaterede Antal: 14 %-fordeling: 4%	3. De instrumentelle Antal: 2 %-fordeling: 1%	
	I lav grad (mislykket individorientering)	FAGLIG DANNELSE	I høj grad (vellykket individorientering)	

Efterfølgende blev 3 klasser udvalgt til en interviewundersøgelse med henblik på nærmere at afdække klasserumskulturen, som den var etableret efter ca. et halvt år.

Det kvalitative datamateriale bestod af en række ca. 20 minutters enkeltinterviews med alle de studerende i de 3 klasser. EAMV brugte en minimalistisk spørgeguide, som blot bestod af overordnede temaer såsom: Fortæl lidt om din baggrund for at læse på Akademiet? Hvad synes du om din klasse? Hvad synes du om fagene og Akademiet? Hvordan har du det med at følge med og læse lektier? Hvad synes du er det bedste og det værste ved at gå på uddannelsen? Har du ideer til noget der kunne gøres bedre i undervisningen eller på Akademiet?

Resultatet af den kvalitative og kvantitative analyse for disse tre udvalgte klasser blev dokumenteret i særskilte rapporter, der også kom med forslag til aktioner (bilag 1). Disse rapporter blev gennemgået med de respektive underviser teams.

Fase 3: Udvikling og implementering af aktioner

På baggrund af ovenstående resultater afholdtes i maj 2016 en workshop med lektor Steen Beck og samtlige undervisere på EAMV.

Her blev der arbejdet med fortolkning af undersøgelsesresultaterne, og med en model for hvordan man kan planlægge, gennemføre, evaluere og dokumentere aktioner på de enkelte hold.

Steen Becks forkortede fortolkning af resultatet for EAMV ses herunder:

Fund i jeres undersøgelse

- En række af de problematiske yderpositioner er stort set fraværende hos jer (de uintegreerede, de kontaktsøgende og de løst relaterede)
- Store grupper generelt: **De integrerede** og **de forvirrede**.
- De integrerede:
 - Stor motivation
 - social og faglig trivsel
 - sætter pris på samarbejde og samtale
 - mindre lyst til at arbejde alene
 - mindre glade for meget tavleundervisning
 - ikke så orienteret mod teori/praksis-kobling
 - kan godt lide feedback

KONKLUSION: mere selvstændige, mere selvsikre, flere forventninger til det sociale liv, brug for **mere af det samme**

- De forvirrede:
 - typisk lidt yngre
 - glade for det korte og praksisorienterede i uddannelsen
 - flere ved ikke hvad de ellers skulle lave
 - kan godt lide at læreren går i spidsen og fast struktur
 - vil typisk have mere ro
 - ofte lidt mindre motiverede – interesserer sig ikke så meget for fagene – også forberedelsesmæssigt
 - vil gerne have flere gentagelser, så tingene fæster sig

KONKLUSION: mere usikre på sig selv, tøvende over for det sociale liv, brug for **mere sikkerhed**

Kilde: Steen Becks slides.

Steen Becks overordnede konklusion var herefter:

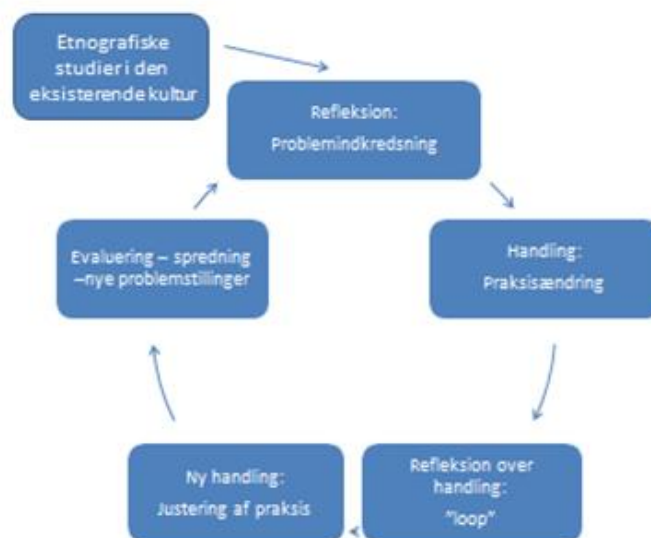
Konklusioner

- Der er forskellige positioner til det sociale og det faglige liv i klasserne – lad de studerende lære af hinanden (**heterogene samarbejdsgrupper udformet af læreren**)
- **Stilladsering og tydelighed** er vigtig
- Giv de studerende **redskaber** til at arbejde fagligt – specielt godt for de forvirrede, men sikkert også godt for de integrerede
- Variation ift. **arbejdsformer og vidensformer** er en afgørende forudsætning for kompetenceudvikling – det kan være en pointe at tydeliggøre hvorfor man arbejder på bestemte måder.

Kilde: Steen Becks slides

Overordnet anbefalede Steen Beck de pædagogiske tanker i Cooperativ Learning som en pædagogisk platform for Akademiets fremtidige arbejde.

Selve arbejdet med aktionerne på de enkelte uddannelser blev herefter igangsat efter følgende model:

Modellen – kaldet aktionslæring – sætter den enkelte underviser i stand til på et systematisk grundlag at udvikle sin undervisning, og viden dele sine erfaringer med denne udvikling.

De efterfølgende udviklingstiltag har overordnet set haft fokus på seks forskellige indsatsområder, der hver berører forskellige aspekter af klasserumskulturen:

7. *Nye læringsrum og –platforme.* Aktionerne har arbejdet med at etablere nye læringsrum og – sammenhænge. Det er blandt andet sket gennem udvikling af nye læringsmiljøer og ved at sætte fokus på nye kompetencer og undervisningsformer (bilag 3). Cooperativ Learning er blevet implementeret i flere uddannelser for at styrke bla. den sociale dannelse, men det er også sket ved at indrette klasselokaler på nye måder, der understøtter samarbejde og læringsfællesskaber. FlipClassroom er blevet implementeret på Multimediedesignuddannelsen og i en light udgave på flere andre uddannelser. Enkelte uddannelser tester de studerendes læringsstile med henblik på en mere differentieret undervisning. Andre uddannelser arbejder med flere former for feedback i klasserummet.
8. *Nye undervisningsroller og kollegial supervision.* På pædagogiske eftermiddage er der arbejdet med at gøre klasserumskultur til et fælles anliggende for underviserne. Gennem kollegial supervision og øget teamsamarbejde arbejder flere aktioner med at styrke undervisernes kompetencer og skabe fælles opmærksomhed og refleksion over, hvordan man som underviser og undervisningsteams kan blive bedre til at møde de studerende.
9. *Studiekompetencer.* Flere uddannelser har i forbindelse med introduktionsforløbet afholdt kurser i ”studieteknik” med det formål at lette overgangen fra en gymnasial uddannelse til en videregående uddannelse. Udgangspunktet har været hvad Akademiet forstår ved studiekompetence og hvad de enkelte uddannelser forventer de studerende kan fra dag ét, inden for almene-, personlige-, sociale- og faglige kompetencer.
10. *It- og mediekultur.* På Finansøkonomuddannelsen har man indført ”mobilfri” undervisning. Erfaringen fra denne ordning kan resultere i en samlet politik på området for EAMV.
11. *Lektieintegrerende undervisning/lektiekultur.* Aktionerne her arbejder med at skabe bedre betingelser for de studerendes deltagelse i undervisning samt styrke deres forudsætninger for at indgå i klassens læringsfællesskaber. Der er flere uddannelser, der har indarbejdet faglige og sociale støttetilbud fx supplerende undervisning (lektiecaféer), skolemiljø (fysisk og socialt), mentorordninger (undervisere) og ”buddy-ordninger” (andre studerende) og kvalitetsmål og handleplaner samt vejledningstilbud eller krav om tilstedeværelse på Akademiet ved projektarbejde.
12. *Studievaner, engagement og fremmøde.* Flere aktioner har arbejdet med at styrke de studerendes ansvar og kollektive engagement i undervisningen. Dette er blandt andet sket gennem fokus på gode studievaner og skabelse af et gensidigt forpligtende engagement i uddannelsen og et fælles ansvar for etableringen af et godt studiemiljø.

Efterskrift

En vigtig pointe fra aktionerne er, at det er vigtigt, at dannelsen af en klasserumskultur bliver formuleret som et fælles ansvar, og som noget alle aktører (både undervisere, studerende og ledelse) har betydning for – og ikke som noget, de studerende alene bærer ansvaret for at få til at fungere. Hvis der skal skabes inkluderende og engagerende klasserumskulturer, så handler det om at få skabt en fælles dagsorden for at klasserumskulturen er vigtig, men også at forandringen er knyttet til en fælles vision og forståelse af, hvad det er for en klasserumskultur – og i videre betydning hvilken lærings- og videns kultur, man vil skabe på Akademiet. Samt at der arbejdes ud fra en bred forståelse af klasserumskultur, som giver rum for, at alle aktører sammen og hver for sig gør en indsats for at få det til at fungere.

Fase 4: Perspektivering og forslag til fremtidig struktur

I august måned 2017 udarbejdede Markedsføringsøkonomuddannelsen et udviklingsprojekt, der integrerer flere aktioner fra idekataloget til en samlet fundament for introduktionen til uddannelsen. ”Pakken” bestod af følgende elementer:

- Ny skemastruktur
- Tidlig test af klasserumskultur
- Test af læringsstile
- Test af jti profil
- Spørgeskema vedrørende den sociale og faglige trivsel
- Ny struktur og indhold af statusamtaler

Ny skemastruktur:

Nedenstående skema blev introduceret:

Hold: 1		LOKALE: 227			
	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
8.05 – 9.05	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper	ORG/projektstyring Hold 1 Ulrich	Økonomi Hold 1 Jens	IMF Hold 1 Ulrich	Økonomi Hold 1 Jens
9.20 – 10.20	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper	ORG/projektstyring Hold 1 Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Jens	IMF Hold 1 Ulrich	Økonomi Hold 1 Jens
10.30 – 11.30	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ingen vejleder	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Jens
12.00 – 13.00	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ingen vejleder	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ulrich	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper Ingen vejleder
13.10 – 14.10	Lektiecafe /Arbejde i studiegrupper	ORG/projektstyring Hold 1 Ulrich	Økonomi Hold 1 Jens	IMF Hold 1 Ulrich	Økonomi Hold 1 Jens
14.20 – 15.20	Facilitering af teams og teams medlemmer Vejleder efter aftale Statusamtaler	Facilitering af teams og teams medlemmer Vejleder efter aftale	Facilitering af teams og teams medlemmer Vejleder efter aftale	Facilitering af teams og teams medlemmer Vejleder efter aftale	Facilitering af teams og teams medlemmer Vejleder efter aftale

De gule timer er ”almindelige” undervisningstimer, som den enkelte underviser selv planlægger og tilrettelægger. De blå timer er lektiecafeer hvor nogle af timerne er bemandet med en underviser der kan give vejledning og hjælp til lektielæsningen. De grønne timer er timer, de enkelte studerende efter aftale kan bruge for at få hjælp af undervisere inden for de enkelte fag til svært stof, eller de enkelte teams kan bruge dem til vejledning i større projektopgaver.

Ordningen har været en succes. De studerende synes, det er en god opdeling af dagen, og det har resulteret i mindre fravær.

Tidlig test af klasserumskultur:

I den første studieuge fik de studerende følgende to spørgsmål (svarene var **ikke** anonyme):

1. Jeg bidrog positivt til det faglige miljø i min klasse.

(fx: markerede i timerne, var fagligt aktiv i gruppearbejde, hjalp andre fagligt mv)

Markér kun et sted.

I høj grad **3**

I nogen grad **2**

I lav grad **1**

Slet ikke

2. Jeg bidrog positivt til det sociale miljø i min klasse

(fx: forsøgte at skabe en god stemning i klassen, deltog i fælles arrangementer, interesserede mig for mine klassekammerater mv)

Markér kun et sted.

I høj grad **3**

I nogen grad **2**

I lav grad **1**

Slet ikke

Begge spørgsmål tog udgangspunkt i de studerendes tidligere skoleophold. Resultater for Hold 1 ses herunder:

	Fagligt Afventende 1	Fagligt Ambivalente 2	Fagligt Engagerende 3
Socialt Bidragende 3	7. De kontakt søgende	4. De veltilpasse 6	1. De integrerede 3
Socialt Ambivalente 2	8. De adspredte	5. De forvirrede 8	2. De pligtopfyldende 5
Socialt Tilbage- Holdende 1	9. De uintegrerede	6. De løst relaterede 1	3. De instrumentelle

Denne tidlige test gav underviserne et førstehåndsindtryk af, hvordan klasserumskulturen kunne komme til at se ud samt hvilke studerende, der kunne være i farezonen for at droppe ud af studiet. Endvidere gav det underviseren mulighed for at reflekterer, over den pædagogiske platform for klassen.

Test af læringsstile

Som noget helt nyt testede teamet i første undervisningsuge de studerendes læringsstile ud fra Kolbs teori om læringsstile. Resultatet ses herunder:

De studerende blev efter testen undervist i Kolbs teori vedrørende læringsstile og læringsprocessen.

Underviserne brugte resultatet af testen til at reflektere over tilrettelæggelsen af undervisningen og stoffet, så det så vidt muligt kan behandles såvel praktisk som teoretisk. Derudover medførte læringsbegrebet følgende initiativer:

- En stor grad af deltagerstyring
- Undervisningsdifferentiering
- Personlig lærestil, dvs. den enkelte gives mulighed for at lære på egen måde
- Erfaringsbasering, at de studerendes egne erfaringer inddrages i vid udstrækning i undervisningen
- Problemorientering, der arbejdes i undervisningen med virkelighedsnære problemstillinger
- Helhedsorientering, stoffet tilrettelægges, så de studerende får mulighed for at opleve elementernes indre sammenhæng.

Test af JTI profil

Som en del af sammensætning af de enkelte teams bruges JTI-profilen.

JTI fordeling Hold 1

ISTJ	ISFJ	INFJ	INTJ
Kontinuitet 3		Visioner	
ISTP	ISFP	INFP	INTP
2		1	
ESTP	ESFP	ENFP	ENTP
2 Resultater	1 Forandringer		
ESTJ	ESFJ	ENFJ	ENTJ
5	5	2	1

De studerende bliver undervist i JTI- profilen og i undervisningen bliver det fremhævet, at forskelligheder er en fordel i et team arbejde, og at accept af forskelligheder er en forudsætning for effektivt teamarbejde.

Spørgeskema vedrørende den sociale og faglige trivsel

Som en del af forberedelserne til statusamtalerne efter 6 ugers undervisning blev der udarbejdet nedenstående spørgsmål:

Uddybende spørgsmål vedrørende den sociale trivsel i uge 40

1	Er du glad for at gå på Akademiet?	Aldrig	Sjældent 4%	En gang imellem 8%	Tit 38%	Meget tit 50%
2	Jeg føler, at jeg hører til på Akademiet	Helt uenig	Uenig 8%	Hverken enig/uenig 8%	Enig 33%	Helt enig 51%
3	Er du glad for din klasse?	Aldrig	Sjældent	En gang imellem 8%	Tit 50%	Meget tit 42%
4	De fleste af de studerende i min klasse er venlige og hjælpsomme?	Helt uenig	Uenig	Hverken enig/uenig 8%	Enig 17%	Helt enig 75%
5	Andre studerende accepterer mig, som jeg er?	Helt uenig	Uenig	Hverken enig/uenig 13%	Enig 33%	Helt enig 54%
6	Hvor ofte føler du dig tryk i klassen	Aldrig	Sjældent 4%	En gang imellem 4%	Tit 38%	Meget tit 54%
7	Føler du dig ensom	Meget tit	Tit 4%	En gang imellem	Sjældent 42%	Aldrig 54%
8	Er du bange for at blive til grin i din klasse?	Altid	For det meste 4%	En gang imellem 8%	Sjældent 50%	Aldrig 38%
9	Er du blevet mobbet siden du startede på uddannelsen?	Meget tit	Tit	En gang imellem	Sjældent 8%	Aldrig 92%

Uddybende spørgsmål vedrørende den faglige trivsel i uge 40

10	Jeg klarer mig godt fagligt på Akademiet	Helt uenig	Uenig 4%	Hverken enig/uenig 25%	Enig 50%	Helt enig 21%
11	Jeg gør gode faglige fremskridt på Akademiet	Helt uenig	Uenig 4%	Hverken enig/uenig 8%	Enig 55%	Helt enig 33%
12	Lykkes det for dig, at lære det, du gerne vil på Akademiet?	Aldrig	Sjældent	En gang imellem 21%	Tit 54%	Meget tit 25%
13	Hvor tit kan du klare det, du sætter dig for?	Aldrig	Sjældent 4%	En gang imellem	Tit 46%	Meget tit 50%
14	Hvor tit kan du finde en løsning på problemer, bare du prøver hårdt nok?	Aldrig	Sjældent	En gang imellem 16%	Tit 42%	Meget tit 42%
15	Kan du koncentrere dig i timerne	Aldrig	Sjældent	En gang imellem 16%	Tit 68%	Meget tit 16%
16	Hvis jeg bliver forstyrret i undervisningen, kan jeg hurtigt koncentrere mig igen	Aldrig	Sjældent 8%	En gang imellem 32%	Tit 38%	Meget tit 22%

Indikator 1: Social trivsel

'Social trivsel' bygger på 9 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler de studerendes opfattelse af deres tilhørsforhold til EAMV, klassen og fællesskabet, samt tryghed og mobning.

Indikator 2: Faglig trivsel

'Faglig trivsel' består af 7 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler de studerendes oplevelse af egne faglige evner, koncentrationsevne og problemløsningsevne.

Endelig blev der spurgt om følgende generelle forhold:

Generelle spørgsmål					
	Meget tit	Tit	En gang imellem	Sjældent	Aldrig
17 Er undervisningen kedelig?			54%	38%	8%
18 Er undervisningen spændende?			33%	50%	17%
19 Undervisningen giver mig lyst til at læse mere	Helt uenig	Uenig	Hverken enig/uenig	Enig	Helt enig
		8%	25%	46%	21%
20 Hjælper dine undervisere dig med at lære på måder, som virker godt?	Aldrig	Sjældent	En gang imellem	Tit	Megst tit
	5%	4%	17%	58%	21%
21 Undervisnerne er gode til at støtte mig og hjælpe mig på Akademiet, når jeg har brug for det	Helt uenig	Uenig	Hverken enig/uenig	Enig	Helt enig
		4%	13%	54%	29%
22 Jeg er god til at arbejde sammen med andre	Aldrig	Sjældent	En gang imellem	Tit	Megst tit
		8%	17%	42%	33%

Resultatet af disse spørgeskemaer blev diskuteret i undervisningsteamet, og indsatsområder blev aftalt. To studerende blev kaldt til samtale, da teamet skønnede de var på vej væk fra akademiet. Det viste sig at være rigtigt men af årsager, som akademiet ikke kunne gøre noget ved.

Ny struktur og indhold af statusamtaler

Med udgangspunkt i de enkelte studerendes besvarelse af den faglige- og sociale trivsel blev der 6 uger efter studiestart afholdt statusamtaler. For hvert spørgsmål blev der spurgt:

- ”Hvad skal der til for at få dig til at krydse af i det mørkegrønne område” = indsatsområder

Indsatsområder for den studerende og undervisningsteamet blev herefter aftalt og nedskrevet.

Den nuværende effekt af ovenstående tiltag:

Fraværet er blevet betydeligt mindre på Markedsføringsøkonomuddannelsen i år end sidste år. Der er tale om et fald på 55% dog lidt forskelligt fordelt på de to hold.

Frafaldet var i efteråret 2016 på 7 personer og i efteråret 2017 på 3 personer. Af disse tre personer har to tilkendegivet, at udmeldelsen skyldes den lange afstand fra bopæl (Holstebro) til Akademiet (Herning). Den sidste person bestod ikke studiestartsprøven.

BILAG 1:

Dannelsespositioner for laborantstuderende

Udarbejdet af: Knud Erik Rasmussen og Jens Ulrich Bækgaard

Indledning

EAMV har som det eneste akademi i Danmark igangsat et større forskningsprojekt omkring læringsamarbejde. Projektets overordnede formål er – med udgangspunkt i EAMV's aktiviteter – at bidrage til udviklingen af en pædagogik, der er meningsfuld for de studerende, og som samtidig bibringer dem de kompetencer, der er brug for i fremtidens samfund.

En række undersøgelser skal medvirke til at skabe ny viden om de studerendes tilgange til undervisning og læring.

Med udgangspunkt i enkeltinterviews med ca. 60 studerende og spørgeskemabesvarelser fra 321 studerende skitseres ni tilgange til studiet for de studerende, der er funderet i forskellige måder at håndtere og kombinere fagligt og socialt engagement på.

Denne viden skal senere omsættes i pædagogiske aktioner i de enkelte klasser.

Analysemodel

På baggrund af nedenstående model (udviklet af Steen Beck og Michael Paulsen fra Syddansk Universitet) vil vi i det følgende analysere de studerendes faktiske tilgange til Laborantuddannelsen i Holstebro.

	Fagligt afventende	Fagligt ambivalente	Fagligt engagerede	
Socialt bidragende	7. De kontaktsøgende Antal: 0 %-fordeling: 0%	4. De veltilpasse Antal: 1 %-fordeling: 6%	1. De integrerede Antal: 4 %-fordeling: 25%	↑ I høj grad (vellykket fællesskabs- orientering)
Socialt ambivalente	8. De adspredte Antal: 0 %-fordeling: 0%	5. De forvirrede Antal: 6 %-fordeling: 38%	2. De pligtopfyldende Antal: 3 %-fordeling: 19%	
Socialt tilbageholdende	9. De uintegrerede Antal: 1 %-fordeling: 6%	6. De løst relaterede Antal: 1 %-fordeling: 6%	3. De instrumentelle Antal: 0 %-fordeling: 0%	
	I lav grad (mislykket individorientering)	FAGLIG DANNELSE	I høj grad (vellykket individorientering)	

Figur 1: Analysemodel

Besvarelser	2015	Af alle studerende udgør...	
Antal studerende:	18	de inkluderede	50%
Antal besvarelser:	16	hverken-eller	38%
Svarprocent:	89%	de ekskluderede	13%

De integrerede

De studerende, der både engagerer sig fagligt og socialt (gruppe1), kaldes *de integrerede*. Det er ikke nødvendigvis de dygtigste studerende i snæver faglig forstand. Det er heller ikke nødvendigvis de studerende, som har de mest udviklede sociale kompetencer. Men det er studerende, der har en positiv indstilling til det at studere i dets mangfoldighed. De dyrker fagene, ikke blot som midler til noget andet, men også fordi de finder dem spændende og interessante i sig selv. De udtrykker, at fagene og livet på akademiet udvikler dem personligt og fagligt. Og de deltager aktivt i det sociale liv i klassen og på akademiet. De andre studerende opfattes ikke som blotte instrumenter eller modstandere, men som mennesker, man kan og bør være sammen med på en god måde. (Kilde: "Mangfoldighed og fællesskab", Steen Beck og Michael Paulsen)

De integrerede udgør 25 procent i spørgeskemaundersøgelsen svarende til 4 personer. I interview runden var der 6 studerende der mente de hørte til i denne gruppe. Forskellen kan måske tilskrives, at de studerende svarede anonymt på spørgeskemaet, men i sagens natur ikke kunne være anonyme i interviewrunden.

Karakteristiske træk ved de integrerede i forhold til de andre grupper

I nedenstående tabel har vi fokuseret på de faktorer, hvor den integrerede gruppe adskiller sig min. 25 % eller mere fra resten af grupperne. Dette for at finde karakteristiske træk for de studerende der tilhører denne gruppe.

Min baggrund

	Andel i den integrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Mellem 26-30 år	75 %	16,7 %	58,3 %
Startede ikke direkte på uddannelsen efter adgangsgivende eksamen.	100 %	66,7 %	33,3 %

Min motivation

	Andel i den integrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg ved ikke hvad jeg ellers skulle	50 %	0 %	50 %
Det er en praksisorienteret uddannelse	25 %	66,7 %	41,7 %
Det er en kortvarig uddannelse	0 %	58,3 %	58,3 %
Jeg er interesseret i uddannelsens fag	50 %	83,3 %	33,3 %
Den geografiske placering passer mig	25 %	50 %	25 %
Der er gode muligheder for at læse videre	0 %	25 %	25 %

Min deltagelse i undervisningen

	Andel i den integrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg forbereder mig mellem 5-6 timer hver uge.	50 %	25 %	25 %
Jeg forbereder mig mellem 7-8 timer hver uge.	0 %	25 %	25 %
Jeg kan få faglig hjælp til mine studier udenfor EAMV (ja)	100 %	50 %	50 %

Undervisningen

	Andel i den integrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg får mest ud af samtale og diskussion i klassen	0 %	41,7 %	41,7 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i grupper	100 %	66,7 %	33,3 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i klassen	75 %	50 %	25 %
Jeg får mest ud af undervisningen hvis der er en god kobling mellem teori og praksis	100 %	58,3 %	41,7 %
Jeg får mest ud af undervisningen når der skabes sammenhæng mellem de forskellige fag indenfor min uddannelse	25 %	50 %	25 %

Mit udbytte af undervisningen

	Andel i den integrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Der er en passende sværhedsgrad på uddannelsen.	100 %	75 %	25 %

De integrerede hører til den ældste del af klassen og er typisk startet på uddannelsen efter nogle år på en anden uddannelse eller har været ude af skolesystemet i flere år. *"Jeg var i gang med en uddannelse som bioanalytiker, men kunne ikke tåle kontakten med blod. Lab ligger tæt på denne uddannelse."* Andre er startet på uddannelsen på grund af en arbejdsskade. *"En arbejdsskade gjorde at jeg ikke kunne fortsætte i butikken."*

Halvdelen af de integrerede startede på uddannelsen fordi de ikke vidste, hvad de ellers skulle lave. Den anden halvdel startede på uddannelsen, fordi fagene lød spændende eller havde været i berøring med fagene på en anden uddannelse. *"Lab så interessant ud – har læst om det på ug.dk."* Bemærkelsesværdigt er det, at de integrerede studerende kun i lav grad er motiveret af, at uddannelsen kun tager to år.

Halvdelen af de integrerede forbereder sig typisk 5-6 timer om ugen. Det var dog ikke det billede, vi fik under vores interviewes. *"Jeg læser lektier 2 timer om ugen i snit."* En anden studerende udtaler: *"Jeg skimmer lige siderne inden undervisningen og laver opgaverne sammen med mine medstuderende"* og en tredje pige udtaler: *"Prøver at læse to timer hver dag, men det lykkes ikke hver dag."* Selvom denne gruppe kan få faglig støtte uden for EAMV, er der mange, der gerne så, at der blev oprettet lektiecafeer på akademiet, hvor der var tilknyttet en eller flere undervisere de studerende kunne "trække" på. Flere fremhæver at studiedagene er gode, og endelig er der flere i vores interviewes, der efterspørger teknikker til at læse lektier, da det er mange år siden, de sidst har læst.

De integrerede sætter pris på opgaveløsning i klassen og i mindre grad diskussioner og samtaler. Endvidere at der i undervisningen er en god kobling mellem teori og praksis. *"En god undervisningssituation for mig er, når underviseren gennemgår det grundlæggende teori og eksempler og derefter giver os opgaver vi skal løse for til sidst at gennemgå opgaven, hvis der er problemer."* En anden studerende udtaler: *"Jeg elsker koblingen mellem teori og laboratoriet, men jeg kan bedst lide at være i laboratoriet."* Da de studerende skulle beskrive en dårlig undervisningssituation var der mange der nævnte lange PowerPoint præsentationer og tung tavleundervisning. Generelt er de studerende tilfredse med den måde, undervisningen foregår på.

Endelig mener denne gruppe, at der er en passende sværhedsgrad i uddannelsen.

Vi har interviewet seks personer, der kan karakteriseres som integrerede studerende. Det drejer sig om fem piger og en dreng. Alle kunne godt lide at gå i klassen og mente, at det sociale sammenhold var fint. Dog kunne man godt gøre mere ud af introduktionen til studiet ligesom klassen selv skulle prøve at arrangere noget uden for skolen, eksempelvis en bowlingtur. Alle syntes også, at fagene var spændende, selvom faget kemi faldt mange svært.

De pligttopfyldende

De studerende, der forholder sig fagligt engagerede og socialt ambivalente (gruppe 2), kaldes *de pligttopfyldende*. Det er studerende, der forsøger at følge godt med fagligt, laver lektier, arbejder målrettet, men forholder sig ambivalent til det sociale. De adskiller sig fra de instrumentelle ved ikke at forholde sig socialt tilbageholdende. Men de adskiller sig også fra de integrerede studerende ved ikke at indtage en entydig social positiv holdning over for deres studiekammerater og det sociale liv i klassen og på skolen. (Kilde: "Mangfoldighed og fællesskab", Steen Beck og Michael Paulsen)

De pligttopfyldende udgør 19 % i spørgeskemaundersøgelsen svarende til 3 personer. I interview runden var der 4 studerende, der mente de hørte til i denne gruppe.

Karakteristiske træk ved de pligttopfyldende i forhold til de andre grupper

I nedenstående tabel har vi fokuseret på de faktorer, hvor den pligttopfyldende gruppe adskiller sig min. 25 % eller mere fra resten af grupperne. Dette er gjort for at finde karakteristiske træk for de studerende, der tilhører denne gruppe.

Min baggrund

	Andel i den pligttopfyldende gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Over 30 år	66,7 %	30,8 %	35,9 %
Startede ikke direkte på uddannelsen efter adgangsgivende eksamen.	100 %	69,2 %	30,8 %

Min motivation

	Andel i den pligttopfyldende gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Det er en kortvarig uddannelse	66,7 %	38,5 %	28,2 %
Der er gode muligheder for at læse videre	66,7 %	7,7 %	59 %

Min deltagelse

	Andel i den pligttopfyldende gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg forbereder mig mellem 3-4 timer hver uge.	0 %	46,2 %	46,2 %
Jeg forbereder mig mellem 5-6 timer hver uge.	0 %	38,5 %	38,5 %
Jeg forbereder mig mellem 7-8 timer hver uge.	33,3 %	15,4 %	17,9 %
Mere end 8 timer	66,7 %	0 %	66,7 %
Jeg kan få faglig hjælp til mine studier udenfor EAMV (ja)	0 %	76,9 %	76,9 %

Min klasse

	Andel i den pligttopfyldende gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
I min klasse arbejder vi godt sammen og støtter hinanden fagligt (JA)	66,7 %	92,3 %	25,6 %
I min klasse har vi det socialt godt sammen (JA)	66,7 %	92,3 %	25,6 %

Undervisningen

	Andel i den pligttopfyldende gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg får mest ud af opgaveløsning i grupper	0 %	92,3 %	92,3 %
Jeg får mest ud af store projekter	33,3 %	0 %	33,3 %
Jeg får mest ud af at arbejde alene	66,7 %	30,8 %	35,9 %
Jeg får mest ud af at der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig	0 %	38,5 %	38,5 %
Jeg får mest ud af når der er en god kobling mellem teori og praksis	33,3 %	76,9 %	43,6 %
Jeg får mest ud af når der skabes god sammenhæng mellem de forskellige fag inden for min uddannelse	100 %	30,8 %	69,2 %

Mit udbytte af undervisningen

	Andel i den pligttopfyldende gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Er du tilfreds med det faglige udbytte af din uddannelse (JA)	66,7 %	100 %	33,3 %
Er det faglige niveau på uddannelsen for lavt (JA)	33,3 %	0 %	33,3 %

De pligttopfyldende hører til de ældste i klassen. Næsten 70 % af gruppen er over 30 år, og alle i gruppen har været på arbejdsmarkedet tidligere og kommer derfor ikke direkte fra en

adgangsgivende uddannelse. *"Jeg har været forskellige steder. Har læst Biologi på Uni i 3 år. Droppede ud og var på arbejdsmarkedet i flere år."*

Mange i denne gruppe er motiveret for at gå på uddannelsen, fordi det er en kortvarig uddannelse der giver mulighed for at læse videre senere. På den anden side er mange i denne gruppe droppet ud fra en universitetsuddannelse, fordi den var for svær. *"Jeg har læst 3 år på Nanoscience, men det var for højt niveau."*

Det er den gruppe der forbereder sig mest. Alle i gruppen forbereder sig minimum 7 timer om ugen, og næsten 70 % forbereder sig mere end 8 timer om ugen. Ja, der er en grund til de bliver kaldt de pligttopfyldende. Ingen i denne gruppe kan få hjælp til studierne uden for EAMV's mure, men har heller ikke så meget brug for det, da de kan trække på deres erfaring og viden fra den tidligere uddannelse, de droppede ud af. *"Jeg har ikke problemer med at følge med. Jeg har stadig rutinen fra Uni og vi har ikke så mange lektier for, som på UNI."* En anden studerende udtaler: *"Har det fint med at læse lektier, men andre kan ikke følge med. Lektiehjælp kunne være en god ide - med obligatorisk deltagelse af de svageste."*

Gruppen ytrer ikke så stor tilfredshed med klassen, som de andre grupper gør det og der er også flere der mener, der er uro i klassen. *"Jeg er lidt skuffet over klassen. Der er nogen, der ikke gider det – gider ikke at deltage i timerne."* En anden siger: *"Jeg er dårlig vant, så jeg synes stemningen er god i klassen. Der er kulturforskelle, og ikke alle grupper kører lige godt (nogen snakker ikke godt dansk). Jeg er utilfreds med at ikke alle er indstillet på at bidrage. Der er klikedannelser, og klassen er ikke social. Der var kun tre fra klassen, der deltog i skolefesten."*

Ovenstående afspejler sig også i, hvad de får mest ud af i undervisningen. Ingen synes de får noget ud af opgaveløsning i grupper. De vil hellere arbejde alene. Det de vægter mest i undervisningen er, at der skabes en god sammenhæng mellem de forskellige fag inden for uddannelsen.

Det er en gruppe, der ikke er tilfreds med deres faglige udbytte af undervisningen, og en tredjedel synes niveauet er for lavt.

Der er ingen tvivl om, at denne gruppe rent fagligt er godt klædt på. Derimod mangler der socialt arrangement. *"Jeg er måske lidt ligeglad med det sociale. Om 1½ år kender vi ikke hinanden."*

Dette kan skyldes, at de studerende i denne gruppe er lidt ældre end de andre studerende og har hjemlige forpligtelser i form af kæreste/ægtefælle og børn. *"Der kunne laves sociale aktiviteter i skoletiden, så der ikke opstår problemer med familien."* Der er ingen tvivl om, at denne gruppes holdning er, at sociale aktiviteter skal skabes af andre og helst i skoletiden. Flere af de pligttopfyldende udtrykker utilfredshed med de dannede grupper. *"Jeg hader at blive tvunget ind i en gruppe, og der er alt for lidt fokus på at få grupperne til at fungere."*

De veltilpasse

De studerende, der forholder sig fagligt ambivalente og socialt bidragende (gruppe 4), kalder vi for *de veltilpasse*. Det er studerende, der giver udtryk for, at de bidrager positivt til det sociale liv i klassen og på akademiet, og for hvem det faglige ikke er en totalt fremmed verden, om end de dog ikke engagerer sig fuldt ud i fagene. Socialt trives de på uddannelsen og i deres klasse. De formår at følge nogenlunde med fagligt. (Kilde: "Mangfoldighed og fællesskab", Steen Beck og Michael Paulsen)

De veltilpassede udgør 6 % i spørgeskemaundersøgelsen svarende til 1 person. I interviewrunden var der 2 studerende, der mente de hørte til i denne gruppe.

Karakteristiske træk ved de veltilpassede i forhold til de andre grupper

I nedenstående tabel har vi fokuseret på de faktorer, hvor de veltilpassede adskiller sig min. 25 % eller mere fra resten af grupperne. Dette for at finde karakteristiske træk for de studerende, der tilhører denne gruppe.

Min baggrund

	Andel i den veltilpasse gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Mellem 21-25 år	100 %	13,3 %	86,7,3 %
Startede ikke direkte på uddannelsen efter adgangsgivende eksamen.	100 %	73,3 %	26,7 %

Min motivation

	Andel i den veltilpasse gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg går på uddannelsen fordi jeg har hørt godt om uddannelsen	100 %	46,7 %	53,3 %
Jeg vil gerne have en bred uddannelse at falde tilbage på	100 %	13,3 %	86,7 %
Det er en praksisorienteret uddannelse	100 %	53,3 %	46,7 %
Det er en kortvarig uddannelse	100 %	40 %	60,0 %
Det er let at få arbejde bagefter	0 %	26,7 %	25,7 %
Jeg er interesseret i uddannelsens fag	100 %	73,3 %	26,7 %
Den geografiske placering passer mig	0 %	46,7 %	46,7 %
Det giver mig mulighed for at læse videre	100 %	13,3 %	86,7 %

Min deltagelse

	Andel i den veltilpasse gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg forbereder mig mellem 3-4 timer hver uge.	100 %	33,3 %	66,7 %
Jeg forbereder mig mellem 5-6 timer hver uge.	0 %	33,3 %	33,3 %
Jeg får opbakning til mit studie (NEJ)	100 %	0 %	100 %
Jeg kan få faglig hjælp til mine studier udenfor EAMV (NEJ)	100 %	33,3 %	66,7 %

Min klasse

	Andel i den veltilpasse gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
I min klasse er der for meget uro, larm, snak, forstyrrelser og lignende (JA)	100 %	13,3 %	86,7 %

Undervisningen

	Andel i den veltilpasse gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg får mest ud af samtaler og diskussion i klassen	0 %	33,3 %	33,3 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i grupper	100 %	73,3 %	26,6 %
Der er ro omkring mig, når jeg skal lære noget	0 %	66,7 %	66,7 %
Jeg får mest ud af at arbejde alene	0 %	40,0 %	40,0 %
Jeg får mest ud af, at der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig	100 %	26,6 %	73,3 %
Jeg får mest ud af, når der er en god kobling mellem teori og praksis	0 %	73,3 %	73,3 %
Jeg får mest ud af, når der skabes god sammenhæng mellem de forskellige fag inden for min uddannelse	100 %	40 %	60 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i klassen	100 %	53,3 %	46,7 %

Mit udbytte af undervisningen

	Andel i den veltilpasse gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Er det faglige niveau på uddannelsen for højt (JA)	100 %	6,7 %	93,3 %

Alle i denne gruppe er kvinder i aldersgruppen 21-25 år med en baggrund i en uddannelse som Hf-ér. Der er dog ingen, der er startet på laborantuddannelsen umiddelbart efter deres HF – eksamen.

Det er en gruppe, der primært er startet på uddannelsen, fordi de har hørt godt om uddannelsen og gerne vil have en bred uddannelse at falde tilbage på. Det praktiske i uddannelsen tæller også

for denne gruppes motivation samt at der er en mulighed for at læse videre efter endt uddannelse. Begge de interviewede kvinder ville have søgt en anden uddannelse (dyrlæge og tandlæge), men havde for lavt karaktersnit. *"Jeg ville være dyrlæge, men havde for lavt snit fra HF."*

De studerende forbereder sig 3-4 timer om ugen og får ingen opbakning hjemmefra til studiet og kan ej heller få hjælp til studierne uden for EAMV. *"Jeg har god fred og ro til at læse lektier, men læser ikke hver dag."* Den anden studerende siger: *"Vi er to der laver lektier sammen – en eller to gange om ugen"*. Begge fremhæver, at en lektiecafe med en eller flere undervisere tilknyttet kunne styrke deres forberedelse og indlæring.

Bemærkelsesværdig synes denne gruppe, at der er for meget uro i klassen.

De veltilpassede får mest ud af opgaveløsning i grupper og i klassen. *"En god undervisningssituation for mig er, når underviseren præsenterer, hvad vi skal lave i dag og hvilke sider det står på. Noterer på tavlen og derefter gruppearbejde."* De vil gerne have en fast struktur, *"lærerne bør informere om, hvad jeg skal læse og hvad man skal have med og helst i god tid"*, og får meget ud af at snakke både fagligt og socialt med de, der sidder omkring dem, samt at der skabes en god sammenhæng mellem de forskellige fag i uddannelsen.

Alle i gruppen synes, at det faglige niveau på uddannelsen er for højt. *"Jeg har svært ved at læse dansk og engelsk på dette niveau og skal derfor bruge meget tid."*

Sammenfatning: Hvad kan der gøres for de inkluderede studerende

De inkluderede studerende (den grønne gruppe) udgør samlet 50 procent på laborantuddannelsen. Det er vores indtryk, at der i laborantuddannelsen er en stærk gruppe af »modne« studerende med et entydigt fagligt engagement (måske stammende fra tidligere uddannelser). Det er uden tvivl en styrke på uddannelsen, at gruppen af socialt og fagligt velfungerende studerende er så stor, som den er. Disse studerende sætter en standard, som andre studerende kan navigere i forhold til, og som underviserne kan bygge på.

Problemet for nogle af de studerende i denne gruppe kan imidlertid være, at en undervisning, som i for høj grad retter sig mod bund og midte, kan forekomme dem kedelig og måske ligefrem betyde, at de ikke får de faglige udfordringer, de har brug for. Flere i denne gruppe udtrykte at niveauet var for lavt på uddannelsen. En løsning kan være indimellem at give plads til, at studerende, som »kan mere«, får lov til at vise det, og måske også indimellem – men nok ikke altid – får mulighed for at arbejde sammen med hinanden og derfor skabe det rum af udfordringer, som de ikke i så høj grad får, når de samarbejder med fagligt svagere studerende.

Men der er også studerende i denne gruppe, ikke mindst de pligtopyldende, som har brug for en anden slags udfordringer, nemlig i forhold til at udvikle sociale kompetencer i samarbejdsrelationer med andre studerende. Her kunne ideen om, at de dygtige studerende var en form for hjælpelærere for andre studerende, måske praktiseres.

De er tilfredse med »almindelig« undervisning, og de fungerer godt i sociale sammenhænge, og de er derfor nogle af dem, der bidrager konstruktivt til gruppeprocesser og en god klasserumskultur. Det samme gælder imidlertid for dem som for de forvirrede studerende, nemlig at de med deres sociale væsen let kan blive forført til at være mere sociale end faglige.

Vores optimistiske bud er, at i klasser, hvor samarbejdet mellem de studerende kan bringes til at fungere på måder, som er tydeligt fagligt givende, vil denne gruppe af studerende være en kæmpe ressource, mens de meget hurtigt vil trække sig i forhold til processer, som præges af for meget pjank og pjat.

Forslag til aktioner:

- Lektiecafe med tilknyttede undervisere og fagligt dygtige studerende som hjælpelærere
- En form for "klassens time", hvor det sociale er i højsædet uden at det ender i pjat
- Brug af "rollemodeller" (korte indlæg fra tidligere studerende der er i arbejde)
- Større involvering i studiegruppernes sammensætning og virke
- En bedre afvikling af timerne i laboratoriet (mindre ventetid og måske flere undervisere at trække på)
- På langt sigt kan mere induktive undervisningsformer anvendes (se indlæringscirklen i bilag) for at fastholde og udvikle den gruppe af studerende.

De forvirrede

De studerende, der forholder sig fagligt og socialt ambivalente (gruppe 5), kalder vi *de forvirrede*. Deres forhold til såvel det faglige som det sociale er uafklaret. På den ene side identificerer de sig med det sociale og faglige liv på akademiet. På den anden side tager de afstand. Den faglige og sociale integration i skolelivet er hverken vellykket eller mislykket. De studerende i denne gruppe kombinerer det faglige og det sociale på forvirrede, uafklarede og flertydige måder. (Kilde: *"Mangfoldighed og fællesskab"*, Steen Beck og Michael Paulsen)

Denne gruppe udgør 38 % i spørgeskemaundersøgelsen svarende til 6 personer. I interview runden var der kun 2 studerende der mente de hørte til i denne gruppe. Meget kunne tyde på, at nogle af de studerende i denne gruppe havde et "grønnere" syn på sig selv i interviewrunden og opfattede sig selv som henholdsvis integreret, veltilpasset og pligttopfyldende, da faldet i gruppen af de forvirrede svarer til stigningen i de tre grønne grupper.

Karakteristiske træk ved de forvirrede i forhold til de andre grupper

I nedenstående tabel har vi fokuseret på de faktorer, hvor de forvirrede adskiller sig min. 25 % eller mere fra resten af grupperne. Dette for at finde karakteristiske træk for de studerende der tilhører denne gruppe.

Baggrund

	Andel i den forvirrede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Kvinde (JA)	100 %	70 %	30 %
Startede direkte på uddannelsen efter adgangsgivende eksamen.(JA)	66,7 %	0 %	66,7 %

Min motivation

	Andel i den forvirrede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Det er en praksisorienteret uddannelse	83,3 %	40 %	43,3 %
Det giver mig mulighed for at læse videre	0 %	30 %	30 %

Min deltagelse

	Andel i den forvirrede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg forbereder mig mellem 5-6 timer hver uge.	50 %	20,0 %	30,0 %
Jeg kan få faglig hjælp til mine studier udenfor EAMV (Ja)	100 %	70,0 %	30,0 %

Min klasse

	Andel i den forvirrede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
I min klasse er der for meget uro, larm, snak, forstyrrelser og lignende (JA)	0 %	30,0 %	30,0 %

Undervisningen

	Andel i den forvirrede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg får mest ud af samtaler og diskussion i klassen	50 %	20 %	30 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i grupper	100 %	60 %	40 %
Jeg får mest ud af, at der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig	50 %	20 %	30 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i klassen	33 %	70 %	36,7 %

Også denne gruppe består udelukkende af kvinder, der har været væk fra uddannelsessystemet i nogle år.

De har primært valgt uddannelsen fordi, den er praksis orienteret og giver mulighed for at læse videre.

Halvdelen af gruppen forbereder sig 5-6 timer om ugen. *"Jeg læser ikke så meget lektier, men jeg følger med. Jeg har 2 små børn så har ikke så meget tid."* Hele gruppen kan få hjælp til studierne uden for EAMV.

Alle de forvirrede synes, at de går i en klasse, hvor alle har det godt socialt sammen, og hvor de ikke synes, der er for meget larm i klassen. *"Fin klasse, kan snakke med alle. Føler mig ikke udenfor"*. En anden studerende udtrykker det på denne måde: *"Fin klasse. Jeg vælger dem jeg synes mest om."* På spørgsmålet om, hvordan man kunne styrke det sociale i klassen siger en studerende: *"Måske kunne man lave en dag engang imellem, hvor man bare lavede noget helt andet sammen."*

De forvirrede kan godt lide samtale og diskussion i klassen og opgaveløsning i grupper samt muligheden for at snakke både socialt og fagligt med dem omkring en.

Dog er ingen i denne gruppe glade for deres studiegruppe. *"Dårligt fungerende studiegruppe. Jeg ville selv have valgt nogle andre."* En anden studerende udtaler: *"Vi er 4 i min gruppe, men vi sidder ikke sammen, en kommer ikke, en anden er utilfreds med at lave det hele selv, - den fungerer ikke rigtig."*

Sammenfatning: Hvad kan der gøres for hverken-eller-studerende?

Hverken-eller-studerende (den gule gruppe) udgør samlet 38 %. Der er tale om en meget stor gruppe, og de forvirrede studerende udgør hele gruppen. Dermed være også sagt, at en konstruktiv udvikling i denne klasse vil handle om at få denne store midtergruppe på banen i forhold til både de sociale og faglige aktiviteter. Få de sociale og faglige engagementer til at spille sammen, så de befrugter hinanden.

Det er vores bud, at en klasse med relativt faste rammer og en rar atmosfære uden besvær vil kunne flytte en del af disse studerende i en mere faglig og måske også mere socialt moden retning. I forhold til akademiets aktuelle udviklingsmuligheder er gruppen central, dels fordi den udgør en stor del af de studerende (hvilken den også gør på en række andre uddannelser på akademiet), dels fordi den i al sin ambivalens og forvirring er uhyre bevægelig og kan falde ud til så mange sider og her i værste fald kan ende i den røde gruppe (de ekskluderede).

Det mest markante fællestræk for den uhomogene gruppe af forvirrede er, at de qua deres egen forvirring søger efter undervisere, fag og andre studerende, der ikke også er forvirrede, men kan udstikke en sikker retning og give mening med studielivet. Gruppen er for så vidt både modtagelig for en faglig og en social dannelse, men også for alt muligt andet, hvilket gør den både sårbar, risikabel og dannelsesmæssigt interessant.

Flere af de studerende i denne gruppe nævnte at en form for lektiecafe, hvor en eller flere undervisere var tilknyttet, kunne hjælpe de studerende med studiets faglige side. Dette kunne efter vores mening være en rigtig god ide og kunne måske udvides med former for sociale elementer. I denne sammenhæng kunne man måske bruge nogle af de studerende, der synes, at niveauet er for lavt til at fungerer som instruktører og mentorer for de forvirrede. Enkelte studerende nævnte, at de havde haft stor fornøjelse af at tale med 2. års studerende. Dette kunne måske laves til en fast ordning.

Mange af de studerende vidste ikke, hvad de skulle læse til næste dag. De søger struktur, og derfor skal dette problem løses f.eks. igennem læseplaner pr. ugeplan eller månedsplan.

Der kunne måske også arbejdes med en bedre og længere introduktion af de studerende. Flere af de studerende udtrykte skuffelse over introduktionen, og at ganske få kom til akademiets introfest. En introuge hvor man arbejdede med det sociale i forskellige afskygninger som: JTI-profiler, teamsamarbejde, konfliktløsning, teamøvelser af faglig karakter, kulturforståelse (der er mange nydanskere i klassen), studieteknik, studiegrupper mv. kunne hjælpe på den sociale del.

Forslag til aktioner:

- Lektiecafe med tilknyttede undervisere og faglige dygtige studerende som hjælpelærere
- En form for "klassens time", hvor det sociale er i højsædet uden at det ender i pjat eller en hel dag, hvor man bare lavede noget andet
- Brug af "rollemodeller" (korte indlæg fra tidligere studerende der er i arbejde)
- Større involvering i studiegruppernes sammensætning og virke. Klasseledelseskultur
- Opbygning af lærings-samarbejdskultur
- En længere og grundigere introduktion
- Lektioner i studieteknik. Lektiekultur
- Faste læseplaner/ugeplaner med en grundig information om hvad der skal læses til næste gang
- Ekstra timer i kemi og måske tilbud om ekstra timer i dansk (mange i klassen udtrykker jeg dårligt på dansk)
- Ekstra hjælp i laboratoriet
- På det overordnede plan er det undervisningsformer der har et deduktivt indhold, der har den største effekt på denne gruppe af studerende

De løst relaterede

De studerende, der forholder sig socialt tilbageholdende og fagligt ambivalente (gruppe 6), kalder vi for *de løst relaterede*. Det er studerende, der ikke har etableret et fast tilhørsforhold socialt, og

de står hverken helt fremmede over for fagene eller engagerer sig fuldt ud. Fagligt følger de med i undervisningen, når det, der foregår, er spændende og interessant, og når de oplever det som forståeligt og brugbart. Nogle af de løst relaterede kan hælde i retning af at opfatte det faglige som fremmedartet og engagerer sig kun i få fag og i relationer til enkelte undervisere, som de godt kan lide. Andre af de løst relaterede hælder i højere grad mod et fagligt engagement, men har det svært i enkelte fag eller ved ikke præcist, hvad de skal bruge alle fagene til. (Kilde: "Mangfoldighed og fællesskab", Steen Beck og Michael Paulsen)

De løst relaterede udgør 6 % i spørgeskemaundersøgelsen svarende til en person. I interview runden var der 2 studerende, der mente at høre til i denne gruppe.

Karakteristiske træk ved de løst relaterede i forhold til de andre grupper

I nedenstående tabel har vi fokuseret på de faktorer, hvor de løst relaterede adskiller sig min. 25 % eller mere fra resten af grupperne. Dette for at finde karakteristiske træk for de studerende, der tilhører denne gruppe.

Baggrund

	Andel i den løst relaterede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Mand (JA)	100 %	13,3 %	86,7 %
Over 30 år	100 %	33,3 %	66,7 %
HF	100 %	46,7 %	53,3 %

Min motivation

	Andel i den løst relaterede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Går på uddannelsen fordi jeg har hørt godt om uddannelsen	100 %	46,7 %	53,3 %
Det er en praksisorienteret uddannelse	0 %	60 %	60 %
Det er en kortvarig uddannelse	100 %	20 %	80 %
Det er let at få arbejde bagefter	100 %	20 %	80 %
Jeg er interesseret i uddannelsens fag	100 %	73,3 %	26,7 %
Den geografiske placering passer mig	100 %	40 %	60 %
Jeg får udsigt til en bedre løn	100 %	6,7 %	93,3 %

Min deltagelse

	Andel i den løst relaterede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg forbereder mig mellem 7-8 timer hver uge.	100 %	13,3 %	86,7 %

Jeg kan få faglig hjælp til mine studier udenfor EAMV (Nej)	100 %	33,3 %	66,7 %
---	-------	--------	--------

Undervisningen

	Andel i den løst relaterede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg får mest ud af samtaler og diskussion i klassen	100 %	26,7 %	73,3 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i grupper	0 %	80 %	80 %
Jeg får mest ud af at arbejde alene	100 %	33,3 %	66,7 %
Jeg får mest ud af, at der er ro omkring mig, når jeg skal lære noget	100 %	60 %	40 %
Jeg får mest ud af, at der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig	0 %	33,3 %	33,3 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i klassen	0 %	60 %	60 %
Der er en god kobling mellem teori og praksis	100 %	66,7 %	33,3 %
Der skabes sammenhæng mellem de forskellige fag inden for min uddannelse	0 %	46,7 %	46,7 %

De løst relaterede består af en mand på over 30 år med en Hf eksamen for en del år siden.

Motivationen for at starte på uddannelsen kommer dels fra, at han har hørt godt om uddannelsen, uddannelsen er kort og at det er let at få arbejde bagefter. Endelig har den geografiske placering også haft en betydning. *"Den geografiske placering er det primære, da jeg bor i Holstebro."*

Personen forbereder sig 7-8 timer om ugen og kan ikke få faglig hjælp udefra. *"Jeg får læst lektier både på skolen og hjemme – både alene og i studiegruppen. Min forberedelse kunne blive bedre, hvis der var læseplaner for alle fag. Der er kun to tilbage i min studiegruppe og det er mig der bærer den største byrde"*

Personen vil helst arbejde alene eller samtale og diskutere i klassen. Der skal være ro omkring personen, når han skal lære noget, og der skal være en god sammenhæng mellem teori og praksis

Vedrørende det sociale miljø i klassen udtaler personen: *"Jeg går ikke så meget op i det."*

De uintegrerede

De studerende, der forholder sig fagligt afventende og socialt tilbageholdende (gruppe 9), kalder vi de *uintegrerede*. Det er studerende, der giver udtryk for, at de ikke passer ind i akademiet, at de ikke har kunnet finde sig til rette, at de holder sig for sig selv og har svært ved at engagere sig fagligt. For dem er akademiet og klassen en fremmed verden, der lukker sig om sig selv og med dem som udenforstående betragtere.

De uintegrerede studerende formår hverken at udvikle en vellykket selvdannelse i relation til det faglige liv eller en vellykket social dannelse i relation til at blive en aktiv deltager i fællesskabet. Det fælles grundtræk for de uintegrerede studerende er, at de holder sig meget for sig selv og ikke har haft det let i skolesystemet hidtil, hverken socialt eller fagligt. Typisk har de ikke et klart formål med at gå på uddannelsen, ud over at de meget gerne vil gennemføre. (Kilde: "Mangfoldighed og fællesskab", Steen Beck og Michael Paulsen)

De uintegrerede udgør i spørgeskemaundersøgelsen 6 % svarende til en person. I interview runden var der ingen studerende, der mente de hørte til i denne gruppe.

Karakteristiske træk ved de uintegrerede i forhold til de andre grupper

I nedenstående tabel har vi fokuseret på de faktorer, hvor de uintegrerede adskiller sig min. 25 % eller mere fra resten af grupperne. Dette for at finde karakteristiske træk for de studerende, der tilhører denne gruppe.

Baggrund

	Andel i den uintegrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Kvinde	100 %	80 %	20 %
Under 21 år	100 %		
Startede direkte på uddannelsen efter adgangsgivende eksamen.(Nej)	100 %	73,3 %	26,7 %
Anden adgangsgivende uddannelse	100 %	13,3 %	86,7 %

Motivation

	Andel i den uintegrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg er interesseret i uddannelsens fag	100 %	73,3 %	26,7 %
Den geografiske placering passer mig	100 %	40 %	60 %

Min deltagelse

	Andel i den uintegrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg forbereder mig mellem 3-4 timer hver uge.	100 %	33,3 %	66,7 %
Jeg kan få faglig hjælp til mine studier udenfor EAMV (Nej)	100 %	33,3 %	66,7 %

Min klasse

	Andel i den uintegrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
I min klasse arbejder vi godt sammen og støtter hinanden fagligt (NEJ)	100 %	6,7 %	93,3 %
I min klasse har vi det socialt godt sammen (NEJ)	100 %	6,7 %	93,3 %

Undervisningen

	Andel i den uintegrerede gruppe	Andel i resten af grupperne	Forskel
Jeg får mest ud af samtaler og diskussion i klassen	0 %	33,3 %	33,3 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i grupper	100 %	73,3 %	26,7 %
Jeg får mest ud af at arbejde alene	0 %	40 %	40 %
Jeg får mest ud af, at der er ro omkring mig, når jeg skal lære noget	100 %	60 %	40 %
Jeg får mest ud af, at der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig	0 %	33,3 %	33,3 %
Jeg får mest ud af opgaveløsning i klassen	100 %	53,3 %	46,7 %
Der er en god kobling mellem teori og praksis	100 %	66,7 %	33,3 %
Der skabes sammenhæng mellem de forskellige fag inden for min uddannelse	0 %	46,7 %	46,7 %

Personen i spørgeskemaundersøgelsen er en 21 årig kvinde, der ikke direkte er startet på uddannelsen efter adgangsgivende eksamen.

Hendes motivation for at gå på uddannelsen er primært den geografiske placering, og at hun er interesseret i uddannelsens fag.

Hun forbereder sig 3-4 timer om ugen og kan ikke få faglig hjælp hjemmefra.

Hun mener ikke at man arbejder godt sammen i klassen og støtter hinanden. Hun mener heller ikke man har det socialt godt sammen i klassen.

Personen kan bedst lide opgaveløsning i grupper og i klassen, hvor der er en god kobling mellem teori og praksis.

Sammenfatning: Hvad kan der gøres for de ekskluderede studerende?

De ekskluderede udgør 12 % (den røde gruppe) der svarer til to personer. Der er med andre ord tale om en relativ lille del af de studerende.

Sammenfattende for de ekskluderede vil vi mene, at deres noget skeptiske og ambivalente følelser i forhold til studiet ikke kan forandres fra dag til dag – og at der ikke er nogen lette løsninger. Deres vej til integration vil være en lang rejse, som kræver meget af dem selv, deres klassekammerater og ikke mindst af underviserne, som grundlæggende skal forholde sig til studerende, som er meget lidt boglige. Deres vej til fagligt engagement går sandsynligvis over vejen til mere selvværd. Ikke mindst med henblik på denne gruppe er det vigtigt, at der arbejdes aktivt med at opbygge en kultur i klasser og på hold, hvor man kan yde sit bidrag og føle sig som en del af et »vi«, selvom man måske som udgangspunkt føler, at man ikke har så meget at bidrage med.

En af personerne i denne gruppe oplyste at han led af asperger og den anden person var meget indadvendt og talte dårlig dansk. Vi opfattede dem dog ikke som fuldstændig ekskluderet fra skolelivet. *"Jeg har det fint i klassen og bliver der arrangeret noget kommer jeg."* Den anden person udtaler: *"Jeg taler fint med rygerne i min klasse."* Heller ikke på det faglige niveau var de fuldstændigt ekskluderet. *"Jeg kan godt følge med"*.

Typisk for disse to personer tilskriver de sig selv skylden for manglende integration. *"Jeg har sagt til klassen at jeg lider af asperger."* Den anden person siger: *"Jeg er jo grønlander"*. De vil egentlig gerne være en del af fællesskabet, men det er andre der skal få dem ind i varmen, for de gør ikke selv noget.

Vi kan ikke foreslå andre strategier end sociale tiltag i klassen. Klassens time, hvor man taler om andet end fag. F.eks. kulturforskelle (der er mange med forskellig kulturel baggrund). Kagedag, hvor man kommer med kage eller andet fra sit hjemland. De sociale tiltag er noget akademiet eller underviserne skal stå for.

Hjælp fra faglærte psykologer i forskellige psykiske sygdomme til underviserne kunne også være en mulighed for at forstå og hjælpe nogle af de studerende, der måtte være i denne gruppe.

Forslag til aktioner:

- Lektiecafé med tilknyttede undervisere og faglige dygtige studerende som hjælpelærere
- En form for "klassens time", hvor det sociale er i højsædet uden at det ender i pjat eller en hel dag, hvor man bare lavede noget andet
- Ekstra timer i udvalgte fag
- Ekstra hjælp i laboratoriet
- Tilknytning af psykologer mv. til akademiet
- Kursus i lektielæsning
- Studiesamtaler

- En mere bevidst gruppesammensætning, hvor stærke faglige og sociale studerende med "overskud" kan have en positiv indflydelse på disse studerendes integration.
- Sociale netværk

BILAG

Hvilke arbejdsformer rammer laboranterne

17. Jeg får mest ud af... læreren gennemgår og jeg har mulighed for at stille spørgsmål	93,8
17. -- -- samtale og diskussion i klassen	31,3
17. -- -- opgaveløsning i grupper	75,0
17. -- -- store projekter	6,3
17. -- -- at arbejde alene	37,5
17. -- -- opgaveløsning i klassen	56,3
18. Jeg får mest ud af... der er en fast struktur, opgaver med klare svar og læreren styrer undervis.	87,5
18. -- -- der er mulighed for at tænke selv, være kreativ og arbejde frit	6,3
18. -- -- der er ro omkring mig, når jeg skal lære noget	62,5
18. -- -- der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig	31,3
18. -- -- der er en god kobling mellem teori og praksis	68,8
18. -- -- der skabes god sammenhæng mellem de forskellige fag inden for min uddannelse	43,8

Laboranternes motivation

MIN MOTIVATION	
5. Går på uddannelsen fordi... jeg har hørt godt om uddannelsen	50,0
5. -- -- jeg ved ikke, hvad jeg ellers skulle	12,5
5. -- -- jeg vil gerne have en bred uddannelse at falde tilbage på	18,8
5. -- -- det er en praksisorienteret uddannelse	56,3
5. -- -- det er en kortvarig uddannelse	43,8
5. -- -- det er let at få arbejde bagefter	25,0
5. -- -- jeg er interesseret i uddannelsens fag	75,0
5. -- -- den geografiske placering passer mig	43,8
5. -- -- jeg er blevet opfordret af min tidligere arbejdsgiver	0,0
5. -- -- jeg får udsigt til en bedre løn	12,5
5. -- -- det giver mig mulighed for at læse videre	18,8
6. Jeg føler mig motiveret i min uddannelse (Ja)	100,0
6. -- -- (Nej)	0,0

Laboranternes deltagelse

MIN DELTAGELSE		Til
9. Jeg er forberedt til timerne i de fleste fag (Ja)		100,0
9. -- -- (Nej)		0,0
10. Hvor mange timer om ugen bruger du i gennemsnit på forberedelse til timerne (0 - 2 timer)		0,0
10. -- -- (3 - 4 timer)		37,5
10. -- -- (5 - 6 timer)		31,3
10. -- -- (7 - 8 timer)		18,8
10. -- -- (Mere end 8 timer)		12,5
11. Jeg møder i gennemsnit op til mindst 80% af undervisningstimerne (Ja)		100,0
11. -- -- (Nej)		0,0
12. Jeg får opbakning til mit studie (Ja)		93,8
12. -- -- (Nej)		6,3
13. Jeg kan få faglig hjælp til studierne uden for EAMV (Ja)		62,5
13. -- -- (Nej)		37,5

Laboranternes udbytte af undervisningen

MIT UDBYTTET AF UNDERVISNINGEN		
19. Er du tilfreds med dit faglige udbytte af din uddannelse (Ja)		93,8
19. -- -- (Nej)		6,3
20. Er det faglige niveau på din uddannelse (For højt)		12,5
20. -- -- (Passende)		81,3
20. -- -- (For lavt)		6,3

Samlet oversigt over akademiets dannelsespositioner

DE SOCIALE OG FAGLIGE DANNELESPOSITIONER

	Fagligt afventende	Fagligt ambivalente	Fagligt engagerede	
Socialt bidragende	7. De kontaktsøgende Antal: 2 %-fordeling: 1%	4. De veltilpasse Antal: 48 %-fordeling: 15%	1. De integrerede Antal: 79 %-fordeling: 25%	↑ I høj grad (vellykket fællesskabsorientering) SOCIAL DANNEELSE ↓ I lav grad (mislykket fællesskabsorientering)
Socialt ambivalente	8. De adspredte Antal: 3 %-fordeling: 1%	5. De forvirrede Antal: 132 %-fordeling: 41%	2. De pligtopfyldende Antal: 35 %-fordeling: 11%	
Socialt tilbageholdende	9. De uintegrerede Antal: 6 %-fordeling: 2%	6. De løst relaterede Antal: 14 %-fordeling: 4%	3. De instrumentelle Antal: 2 %-fordeling: 1%	
	I lav grad (mislykket individorientering)	FAGLIG DANNEELSE	I høj grad (vellykket individorientering)	

BILAG 2:

Aktionsplan

Markedsføringsøkonomuddannelsen 1.sem efteråret 2016 hold 1+2

ANSVARLIG FOR PROJEKTET: Jens Ulrich Bækgaard

Skriv fire nøgleord om aktionen.

- . kooperativ learning*
- . light udgave af FlipClassroom*
- . projektarbejde*
- . feedback*

Hvilke udfordringer og problemstillinger skal aktionen være svar på?

- . en mere motiveret studerende*
- . større fremmøde til undervisningen*

Overvej, hvilke dannelsespositioner fra undersøgelsen du søger at modsvare / understøtte med aktionen. Det kunne fx være ”de forvirrede” fra den gule hverken-eller kategori eller en anden af de 9 kategorier.

- . flytte de gule til det grønne felt*
- . fastholde de grønne i det grønne felt*

Hvad går aktionen ud på?

Giv en overordnet beskrivelse af aktionens formål og grundlæggende idé.

- *Sammensætte grupper fra 2. uge ud fra en test i social og faglig dannelse*
- *Starte fra uge 2 med et oplæg til 1. projekt*
- *Nogle lektioner i IMS skal afholdes efter strukturer i C.L.*
- *Nogle lektioner i IMS skal afholdes efter FlipClassroom*
- *Nogle lektioner skal afholdes traditionel, hermed rammes læringscikkens 4 elementer*

Hvordan skal aktionen realiseres?

Beskriv helt konkret, hvad du vil foretage dig.

- *Skal afholdes i mine egne timer. De studerende får to spørgsmål den første dag de er her. Herefter sammensættes de i teams efter dannelse. Fysisk kommer de enkelte teams til at sidde sammen i 6 uger. Der bliver den første uge lavet team øvelser og classrooms øvelser. Til lektioner hvor FlipClassroom indgår findes der på fronter slides med mine notater og modeller og links til youtube, hvor kendte mennesker/forfattere/undervisere fortæller om en model eller konkret teori. De studerende forbereder dette hjemme og på akademiet arbejdes der med konkrete opgaver/øvelser, hvor strukturerne i C.L. anvendes.*

Hvem kan du trække på i realiseringen af aktionen?

Overvej i hvilken grad teamet skal inddrages, og om der fx er nogen, der besidder særlig viden / kompetence inden for det felt, som du vil operere i.

- *Der skal kun "trækkes" på mig selv*

Hvilke barrierer kunne du forestille dig, havde betydning for din planlægning og gennemførelse af aktionen? Og hvordan kunne du tackle dem?

- *Ingen på nuværende tidspunkt. Skulle så kun være mig selv.*

Hvad er succeskriterierne for aktionen?

- *Større fremmøde i timerne*
- *Større studieaktivitet*

Hvordan vil du dokumentere, beskrive og analysere din aktion og konsekvenserne heraf?

Overvej fx, hvordan en ”udefrakommende” ville kunne se, at din aktion har fået det ønskede resultat.

- *Ved at måle fremmødet i de enkelte timer*

BILAG 3:

Aktionsplan

Fagligt/socialt arrangement for laborantstuderende

Skriv fire nøgleord om aktionen

Fastholdelse, Social tilknytning, Netværk, Studieglæde

Hvilke udfordringer og problemstillinger skal aktionen være svar på

I forbindelse med spørgeskemaundersøgelse og efterfølgende interviewrunde på 1. semester laborantstuderende blev det synligt, at der var en del "forvirrede". Der viste sig et behov blandt de studerende for sociale arrangementer – gerne i skoletiden og ikke af "gå i byen og drikke sig fuld typen". De typiske laborantstuderende er introverte og dermed ikke voldsomt udfarende socialt og dertil er der i netop denne klassen en forholdsvis stor andel af studerende med anden sproglig baggrund end dansk, hvilket kan gøre det nødvendigt at akademiet påtager sig rollen som rammesætter til udvikling af sociale relationer – i hvert tilfælde i begyndelsen af studiet. Dette skulle gerne give de studerende et større tilhørsforhold og forhåbentligt et mindre frafald. 1. semester studerende kan også have glæde af at få mere kontakt med 3. semester, da de her har mulighed for at få lidt perspektiv på deres oplevelser af studiet og det vil også fremover i forhold til praktik og job være en fordel at have et lidt større netværk inden for branchen.

Hvad går aktionen ud på? (giv en overordnet beskrivelse af aktionens formål og grundlæggende idé)

Formålet er beskrevet ovenfor og idéen går ud på at holde et lille løb, hvor grupper af 6 studerende, bestående af 3 1. semester og 3 3. semesters studerende, som på forhånd igen er parret med 1 1. semester og 1. 3. semester, som en fast samtalemakker. Holdet på 6 skal så kæmpe mod de øvrige hold. Der skal være 5 poster med opgaver, og imellem de forskellige poster får grupperne et spørgsmål, de skal diskutere. En af posterne involverer, at der skal fremstilles en lagkage på tid og arrangementet sluttet af med fælles kage og kaffe/the. Idéen er at de studerende kommer til at tale sammen omkring et fælles tredje, og der bliver stillet nogle af de spørgsmål, som måske kan være for en 1. semester studerende at stille en 3. semesters studerende de slet

ikke kender.

Hvordan skal aktionen realiseres? (Beskriv helt konkret, hvad du vil foretage dig)

Hele arrangementet skal tage ca. 3 timer og er skemalagt for både 1 og 3. semester.

Posterne skal være pseudo-faglige og lidt sjove:

- 1) Find børnebilleder af dine undervisere – ud fra en bunke kort med forskellige billeder
- 2) Gæt antal pipettespidser i et bægerglas
- 3) Kimsleg med laboratorieudstyr
- 4) Tegn og gæt med laboratorieord
- 5) Sæt pipettespidser i holder på tid
- 6) Lagkageproduktion på tid

Imellem posterne skal diskuteres udleverede spørgsmål:

Hvordan bidrager du til, at din klasse er velfungerende og rar at være i?

Hvilke erfaringer har du med en god forberedelse til eksamen?

Hvad skal der til for, at et samarbejde lykkes i en gruppe?

Hvad er dine forventninger og erfaringer med praktikpladssøgning?

Hvad er dine forventninger og erfaringer med dit studies skoleforløb f.eks. med hensyn til forberedelse til undervisning, faglige udfordringer og forskellen på at være elev og studerende?

Til slut kåres et vinderhold på baggrund af opnåede point i konkurrencerne.

Hvilke barrierer kunne du forestille dig havde betydning for din planlægning og gennemførelse af aktionen? Og hvordan kunne du tackle dem?

At de studerende ikke deltager – arrangementet er skemalagt, så det opfattes som mere obligatorisk

At 3. semester ikke kan se formålet for dem – gøre en indsats for at sælge idéen til dem

Hvad er succeskriterierne for aktionen?

At den efterfølgende evaluering i klasserne er positiv og det opfattes som værdiskabende for de studerende.

Hvordan vil du dokumentere, beskrive og analysere din aktion og konsekvenserne heraf? (Overvej fx hvordan en "udefra kommende" ville kunne se, at din aktion har fået det ønskede resultat

Der evalueres anonymt med åbne spørgsmål.

Evaluering og perspektivering

Indsat evaluering fra 1.semester studerende. I 3. semesterklassen blev evalueringen lavet mundtligt på klassen.

Hvad var din oplevelse af det fagligt/socialt arrangement tirsdag 8/12 ?

Anon 551dc

Det er spændende og jeg kan godt lide den arrangement.

Anon 17041

Jeg var der ikke.

Anon 398f7

Fagligt spændende ved Kims leg - lære navne på noget udstyr man ikke selv har brugt endnu. Socialt - snak med de "ældre" laboranter om hvordan de opfatter uddannelsen/udfordringer Fantastisk gode kager :)

Anon c58b6

na

Anon db6fb

Jeg synes det var rigtig godt for vi kunne komme til at snakke på tværs af klasserne, men måske bare lidt for sent.

Anon e7a5d

det var sjovt og spændende at være sammen med kollegaer

Anon 8e0ce

Det var et godt arrangement, hvor vi fik grinet og hygget os sammen med lab 15, dog kunne der godt have ligget et tidligere på året så vi havde haft længere tid og større mulighed for at snakke med dem, og få nogle af deres erfaringer. det kunne godt gentages

Anon b1bcc

Det var lavet på en god måde med blanding af noget fagligt og socialt.

Anon 758e1

syntes at det var ret sjovt.

Anon 26c41

Den har været meget spændende og sjov arrangement, da jeg fik snakket med lab 15, og fik svaret på min spørgsmål angående laborantuddannelse.

Anon da4cb

Socialt var det en rigtig god dag. Rent fagligt synes jeg ikke vi lærte noget.

Anon 496c9

Det var rigtigt hyggeligt at lære folk fra LAB 15 at kende.

Anon dd3f4

det var sjovt, og spændende

Anon 2e0d0

Jeg synes det var rigtig sjovt. Det var godt at vi var blandede, og nogle sjove opgaver. Jeg synes det var rigtig godt at vi skulle snakke fagligt mellem hver post, det gav mig rigtig meget. Synes det var et godt initiativ

3. semester studerende syntes, det var et sjovt arrangement og var kedede af, at der ikke blev holdt noget tilsvarende, da de startede. Der er enighed i de 2 klasser om, at arrangementet skal ligge lidt tidligere på semesteret, både for at få mest muligt ud af hinanden og fordi det lå, imens 3.

semester lavede speciale, hvilket gør det svært at tage en hel eftermiddag ud af arbejdet. Forventningen er også at et tilsvarende arrangement næste vil blive taget godt imod, da dem der på det tidspunkt er 3. semester har haft en god oplevelse med det året før.

Bilag 5:

+Spørgeskema om, hvordan du som studerende oplever livet på EAMV

Dette spørgeskema er en del af en undersøgelse, der har til formål at undersøge og forbedre det sociale og faglige læringsmiljø til glæde for alle på EAMV. Du bedes besvare skemaet så præcist som muligt. Skemaet skal udfyldes anonymt, så skriv ikke navn på.

Tak for hjælpen.

***Påkrævet**

1. Min baggrund

1.

Køn*

Markér kun én bolle.

Mand

Kvinde

2.

Alder*

Markér kun én bolle.

under 21 år

21-25 år

26-30 år

Over 30 år

3.

Min adgangsgivende uddannelse til EAMV er: *

Markér kun én bolle.

HHX

HF

STX

HTX

Erhvervsuddannelse (f.eks. smed, tømrer, kontorassistent, slagter, ...)

Andet

4.

Jeg startede på min uddannelse på EAMV direkte efter HHX, HF, HTX, STX: *

Markér kun én bolle.

Ja

Nej

2. Min motivation

5.

Jeg går på uddannelsen, fordi (sæt gerne flere end et kryds)*

Markér alle, du er enig i.

Jeg har hørt godt om uddannelsen

Jeg ved ikke, hvad jeg ellers skulle
Jeg vil gerne have en bred uddannelse at falde tilbage på
Det er en praksisorienteret uddannelse
Det er en kortvarig uddannelse
Det er let at få arbejde bagefter
Jeg er interesseret i uddannelsens fag
Uddannelsens geografiske placering
Jeg er blevet opfordret af min tidligere arbejdsgiver
Jeg får udsigt til en bedre løn
Det giver mig mulighed for at læse videre

6.

Jeg føler mig motiveret i min uddannelse

(sæt kun ét kryds)

Ja

Nej

3. Min deltagelse

7.

Jeg bidrager positivt til det faglige miljø i min klasse.

*(fx: markerer i timerne, er fagligt aktiv i gruppearbejde, hjælper andre fagligt mv) **

Markér kun én bolle.

I høj grad

I nogen grad

I lav grad

Slet ikke

8.

Jeg bidrager positivt til det sociale miljø i min klasse *

(fx: forsøger at skabe god stemning i klassen, deltager i fælles arrangementer, interesserer mig for mine klassekammerater mv)

Markér kun én bolle.

I høj grad

I nogen grad

I lav grad

Slet ikke

9.

Jeg er forberedt til timerne i de fleste fag:*

Markér kun én bolle.

Ja

Nej

10. Hvor mange timer om ugen bruger du i gennemsnit på forberedelse til timerne:*

Markér kun én bolle.

0 – 2 timer

3 – 4 timer

5 - 6 timer

7 – 8 timer

Mere end 8 timer

11.

Jeg møder i gennemsnit op til mindst 80% af undervisningstimerne: *

Markér kun én bolle.

Ja

Nej

12.

Jeg får opbakning til mit studie *

(fra eksempelvis familie, venner, kæreste, klassekammerater, etc.)

Markér kun én bolle.

ja

nej

13

Jeg kan få faglig hjælp til studierne uden for EAMV:

(f.eks. gennem studiekammerater, venner, bekendte, familie, ...)

Markér kun én bolle.

Ja

Nej

4. Min klasse

14.

I min klasse arbejder vi godt sammen og støtter hinanden fagligt*

Markér kun én bolle.

ja

nej

15.

Har vi det socialt godt sammen *

Markér kun én bolle.

ja

nej

16.

Er der for meget uro, larm, snak, forstyrrelser og lignende *

Markér kun én bolle.

ja

nej

5. Undervisningen

17.

Jeg kan bedst lide følgende former for undervisning (sæt gerne flere end et kryds)

Markér de 3, du er mest enig i.

Underviseren gennemgår og jeg har mulighed at stille spørgsmål

Samtale og diskussion i klassen

Opgaveløsning i grupper

Store projekter

At arbejde alene

Opgaveløsning i klassen

18.

Jeg kan bedst lide, når (sæt gerne flere end et kryds)

Markér de 3, du er mest enig i.

Der er en fast struktur, opgaver med klare svar og læreren styrer undervisningen
Der er mulighed for at tænke selv, være kreativ og arbejde frit
Der er ro omkring mig, når jeg skal lære noget
Der er mulighed for at snakke, både fagligt og socialt, med dem omkring mig
Der er en god kobling mellem teori og praksis
Der skabes god sammenhæng mellem de forskellige fag inden for min uddannelse

6. Mit udbytte af undervisningen

19.

Er du tilfreds med dit faglige udbytte af din uddannelse?

Markér kun én bolle.

Ja

Nej

20.

Er det faglige niveau på din uddannelse

Markér kun én bolle

For højt

For lavt

Passende